

Ряба Ірина Євгенівна,
майстер виробничого навчання
закладу професійної (професійно-технічної) освіти
«Подільський професійний коледж»

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

Розглядаючи, сучасний етап розвитку інформаційного розвиненого суспільства спостерігаємо зміни підходів до професійного розвитку особистості. Це викликано тим, що нині «в технічно розвиненому та економічно нестабільному світі» [1] в умовах потреби поліфункціональної діяльності кожна людина має самореалізуватися, насамперед професійно, якісно та ефективно діяти, щоб бути конкурентоздатною та успішною. Професійний розвиток педагога – це роль вчителів бути суб'єктом і об'єктом реформації. Тому в сучасності активно розробляються нові підходи і, відповідно, стратегії професійного розвитку, як вітчизняного так і зарубіжний досвід колег.

У дослідженнях проблем професійного розвитку педагога сутність поняття визначено як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями.

Необхідно наголосити, що проблема професійного розвитку вчителів не є принципово новою для педагогічної практики. У світовій практиці склався значний досвід щодо професійного розвитку педагога. Так, сучасний професійний розвиток педагогів нашої держави дуже тісно пов'язаний з обміном досвіду в роботі і з зарубіжними колегами. Так, у багатьох країнах Європи після середньої школи діти вибирають, якій напрямку навчання вони будуть проходити наступні 3 роки. Це Польща, Литва, Молдова та ін.

Це питання також розглядалось різними дослідниками:

– система різних видів діяльності з метою підготовки викладачів до професійної діяльності, що включає початкову підготовку, програми введення у професію, післядипломну підготовку, неперервний професійний розвиток в умовах діяльності в навчальному закладі. Така діяльність розвиває особистісні вміння й навички, знання, майстерність та інші характеристики викладача. Тобто професійний розвиток викладачів – неперервний процес, що охоплює такі складові: початкову підготовку, введення у професію та постійне вдосконалення особистісних, соціальних і професійних компетентностей педагога [2];

– професійний розвиток здійснюється на основі різних форм і способів одержання інформації та набуття, обміну досвідом. Тому професійний розвиток педагога – це постійний процес пошуку цікавої інформації, сучасних технологій.

Враховуючи думку, та зважаючи на тлумачення різних дослідників поняття «професійний розвиток педагога: вітчизняний та зарубіжний», його характеристики, пов'язані з ним, метою роботи є аналіз теоретичних основ наявних сучасних підходів до організації професійного розвитку педагогічного працівника.

Актуальність проблеми зумовила значну кількість розроблень теоретичних засад цього процесу з метою досягнення відповідності становлення й рівня професійного та особистісного розвитку викладача сучасним потребам і запитам суспільства. Аналіз наукових розроблень показав, що натеper є кілька бачень оптимального та ефективного розвитку педагога-фахівця: як з власного досвіду України так і з досвіду закордонних колег.

Система освіти зорієнтована на підготовку фахівців із досить масових професій із можливістю спеціалізації на заключному етапі навчання. Це відбувається тому, що процес навчання – також свого роду виробничий процес, а у діючому дотепер підході до організації праці основним чинником ефективності є потоковий метод, масове виробництво, дешевизна. На індивідуальну підготовку в підприємств немає поки коштів, а крім того, щоб її здійснювати, викладачі повинні добре знати специфіку майбутнього

робочого місця того, кого навчають. Виходить, така підготовка можлива у випадку, якщо робоче місце заздалегідь відомо, викладач має можливість вивчити його специфіку, а підприємство – оплатити таку підготовку. Зрозуміло, що в рамках системи загальної освіти можлива підготовка тільки за типовими елементами знань професії, спеціальності. Зараз численні освітні установи займаються не стільки спеціальною підготовкою, скільки загальною освітою. Деякі великі підприємства зберегли чи створили власні системи підготовки персоналу, проте навіть вони не в змозі підготувати фахівців для всього різноманіття робочих місць. Ступінь же цієї різноманітності значно зріс у зв'язку з повною волею у створенні підприємств та в організації праці на них [3].

Досить багато способів обміну досвідом як вітчизняним (обмін з українськими колегами) так і зарубіжними:

- проведення семінарів;
- проведення вебінарів;
- відвідування та проведення майстер-класів;
- онлайн зустрічі.

На власних проведених дослідженнях можна стверджувати, що дуже багато цікавого та корисного в плані специфіки викладання та методах, формах проведення занять закордонні колеги, а саме викладачі професійних закладів Польщі та Литви змогли професійно передати вітчизняним колегам.

Також основні характерні риси професійного розвитку викладача (міжнародний досвід): рівноваги інтересів усіх учасників, партнерів у сфері професійної освіти, використання ІКТ; активне використання дистанційного навчання для вдосконалення професійної компетентності викладача на міжнародному.

Проаналізовані дослідження та підходи та, відповідно, концепції організації «професійний розвиток педагога: вітчизняний та зарубіжний» на мою думку, є гарною спробою ознайомитись з методами викладання та обміном взаємозв'язку «викладач та учень».

Список використаної літератури

1. Мірошник С. І. Професійний розвиток педагога: сучасні підходи. 2016. Випуск №2 (29). URL: www.narodnaosvita.kiev.ua/ (дата звернення: 21.10.2024).
2. Хоржевська І. М. Професіоналізм та професійний розвиток особистості. *Наукові праці. Державне управління.* URL: <https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/articles/2016-11-doc/2016-11-st9> (дата звернення: 21.10.2024).
3. Scheerens J. Teachers' professional development. Europe in international comparison. An analysis of teachers' professional development based on the OECD's Teaching and Learning International Survey (TALIS). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Union, 2010. 204 p.